

Innspill til Stortingsmelding om ungdomstid og 5.-10. trinn

Fra administrativ skoleeier i Sør-Fron kommune

I dette innspillet ønsker vi å belyse hvordan vi i Sør-Fron kommune arbeider helhetlig med nettopp de utfordringene Tonje Brenna beskriver i norsk skole. Vi har hatt det samme utfordringsbildet i kommunen i flere år, og i 2019 utviklet vi en egen modell for læring for å forsøke å snu dette.

Hensikten med modellen er å øke faglig og sosial kompetanse gjennom å arbeide med varierte, praktiske, motiverende og meningsfulle læringsformer som fremmer medvirkning og aktive elever. Denne læringsformen fremmer samtidig trivsel, samhold, lærelyst og dermed også - livsmestring.

Modellen er basert på evidensbasert forskning om læring og livsmestring, og har LK20 som basis.

Forskning viser at motivasjon og skolemiljø (trivsel, læringsvariasjon, livsmestring og relasjoner) er avgjørende for elevenes faglige og sosiale utvikling.

Samtidig viser forskning at norske skoleelever (5.-10. trinn) scorer relativt lavt på nettopp motivasjon og opplevelse av skolemiljø. Dette har vært realiteten også i Sør-Fron kommune over flere år.

I 2019 tok vi for alvor tak i dette, og i samarbeid med profesjonsfelleskapene i skolene våre laget vi egen modell for å arbeide direkte med disse utfordringene.

Slik gjorde vi det:

Først innhentet informasjon om vårt utfordringsbilde (det elevene våre scorer lavt på):

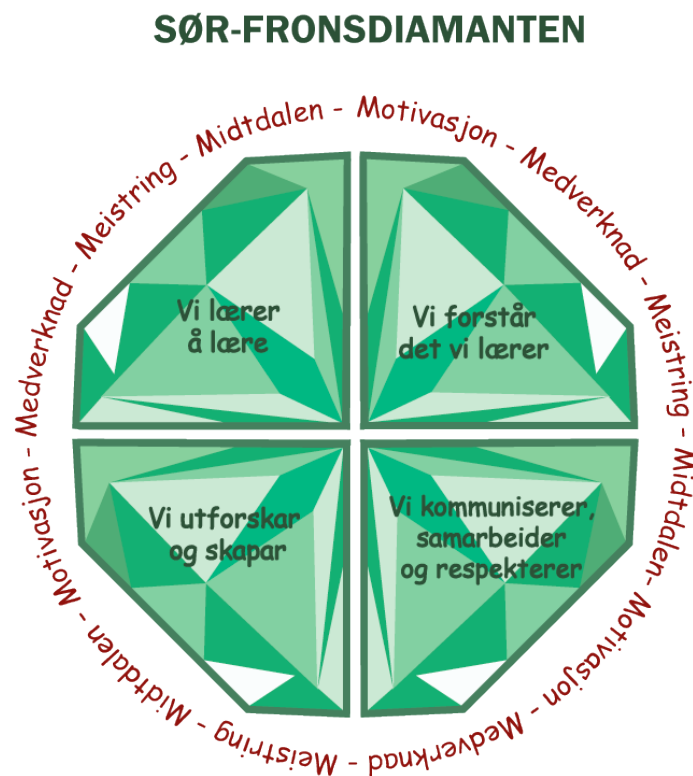
- Motivasjon
- Variasjon i læringen
- Hjemstedstolthet
- Mestring (faglig, sosialt, livsmestring)

Så skaffet vi oss oversikt over evidensbasert forskning om hva som påvirker disse faktorene mest i skolen:

- Kunnskap om, og mulighet for læring gjennom egne læringsstiler – lære å lære
- Medvirkning i planlegging, læring og vurdering

- Mer framtidretta og tidsaktuelle læringsformer som fremmer BÅDE fagkompetanse, sosial kompetanse, livsmestring og trivsel (i hovedsak utforske, skape, samhandle, kommunisere, delta; være aktiv og engasjert i egen læring)
- Mer læring på læringsarenaer som oppleves meningsfulle for elevene (lokalmiljø, organisasjoner, næringsliv, natur, kultur osv)

Ut fra dette skapte vi «Sør-Fronsdiamanten» som er en visuell modell som viser hva vi ønsker å ha fokus på i våre skoler – hver eneste dag – for å arbeide direkte med utfordringene. Diamanten henger i plakatform i alle klasserom, og målet er å arbeide ut fra dette i all læring og samhandling:

Vi har også utarbeidet ulike pedagogiske verktøy som brukes i planlegging, gjennomføring og vurdering. Profesjonsfelleskapene møtes jevnlig for å dele og reflektere over praksis – internt på skolene og på tvers.

Boka «Pedagogisk entreprenørskap – kreativitet, dybdelæring og livsmestring i skolen»:

<https://cappelendamm.no/pedagogisk-entreprenorskap-tori-virik-inger-karin-roe-odegard-9788202575854>

er også et viktig hjelpemiddel i organiseringen av prosjektet og som inspirasjon med konkrete praksiseksempler på framtidsretta og tidsaktuelle læringsformer som fremmer BÅDE fagkompetanse, sosial kompetanse, livsmestring og trivsel.

Hele eleven – individuelt og i samspill med andre

Ved å la elevene lære på denne måten tar man ikke bare tak i faglig utvikling, men lar elevene lære fag SAMTIDIG som de utvikler sine sosiale evner. De opplever at samarbeid og det å DRA SAMMEN påvirker trivsel og læringsmiljø positivt, og de erfarer at ulikheter kan være berikende og gi et løft til felles prosjekter. Dette medfører god læring også innen toleranse, respekt og inkludering. I sum kan man si at denne modellen tar hensyn til HELE ELEVEN – individuelt og i samspill med andre. Vi vet at et menneske som trives opplever mindre stress og takler press bedre – denne læringsformen forebygger med andre ord det Verdens Helseorganisasjon definerer som vår største helseutfordring i den vestlige verden - stress.

Etter fire år med Sør-Fronsmodellen ser vi at spesielt mellomtrinn har bedre score på utfordringene enn tidligere. Vi opplever at det er tyngre å endre lærer- og elevrolle i ungdomsskolen hvor tradisjonell undervisning «sitter mer i veggene», men ser gradvis endringer og smører oss med tålmodighet da vi vet at store endringsprosesser som dette tar tid.

Vi har dessuten god hjelp i ny læreplan som løfter fram mye av dette som overordnet i norsk skole framover. Intensjonen med ny læreplan er jo også å endre på nettopp dette utfordringsbildet, men slik vi opplever det, kan det være vanskelig for skoleledere og lærere å endre på lærerrolle og elevrolle uten hjelp. Vår modell er tenkt som en hjelp og ledestjerne for å gi elevene motivasjon og mestring (faglig, sosialt og livsmestring) i en skolehverdag som engasjerer og gleder dem.